

**КАРАР
РЕШЕНИЕ**

«31» июль 2017ел

№ 35-1

«Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының Түбән Наратбаш авыл жирлеге советы депутаты статусы турында нигезләмә хакында»

Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының Түбән Наратбаш авыл жирлеге Советы Регламент нигезендә карар кабул итте:

1. «Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының Түбән Наратбаш авыл жирлеге депутаты статусы турында» нигезләмәне расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында түбәндәге адрес буенча бастырырга: <http://pravo.tatarstan.ru/ham> Буа муниципаль районының рәсми сайтында Түбән Наратбаш авыл жирлеге бүлегендә урнаштырырга.

Буа муниципаль районының Түбән Наратбаш авыл жирлеге башлыгы

А.С. Валиева

Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының Түбән Наратбаш авыл жирлеге советы депутаты статусы турында нигезләмә

Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының Түбән Наратбаш авыл жирлеге Советы депутатының (алга таба - депутат) хокукларын һәм бурычларын билгели, үз вәкаләтләрен башкарганда төп хокукый һәм социаль гарантияләрне күздә тотат.

I Бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1 статья. Буа муниципаль районының Түбән Наратбаш авыл жирлеге Советы депутаты

Татарстан Республикасы Сайлау кодексы нигезендә сайланган, Буа муниципаль районының Түбән Наратбаш жирлеге Советында (алга таба - Совет) Татарстан Республикасы Конституциясендә, Федераль законда, Татарстан Республикасы законнарында һәм әлеге Нигезләмәдә каралган закон чыгару һәм башка вәкаләтләргә гамәлгә ашырырга вәкаләтле халык вәкиле депутат булып тора.

2 статья. Депутатның вәкаләтләре чоры

Депутатның вәкаләтләре чоры аны Совет депутаты итеп сайлаган көннән башлана һәм, әлеге Нигезләмәнең 3 статьясында каралган очраклардан тыш, яңа чакырылыш Советы эшли башлаган көннән тәмамлана.

3 статья. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутатның вәкаләтләре түбәндәге очракларда вакытыннан алда туктатыла:

- 1) үлеме сәбәпле;
- 2) үз теләге белән китү;
- 3) суд тарафыннан хокуктан файдалануга сәләтсез яисә хокуктан файдалану сәләте чикләнгән дип танылса;
- 4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип танылса яисә вафат дип игълан ителсә;
- 5) аңа карата судның гаепләү карары законлы көченә керсә;
- 6) даими яшәү урынына Россия Федерациясә чикләреннән чыгу;
- 7) Россия Федерациясә гражданлыгын йә чит ил гражданлыгын туктату - аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга, чит ил гражданлыгы (ярдәмгә алу) яисә чит ил гражданы яисә чит ил гражданы территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы башка документ булырга хокуклы, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга, чит ил гражданы яисә чит ил гражданы яисә Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсә нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы булган чит ил гражданы яисә чит ил гражданының даими яшәү хокукын раслаучы башка документ булырга, әгәр Россия Федерациясенә халыкара килешүендә башкасы каралмаган булса;»
- 8) сайлаучылар тарафыннан чакыртып алу;
- 9) тиешле жирле үзидарә органы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;

10) хәрби хезмәткә чакыру яисә аны алыштыра торган альтернатив граждан хезмәтенә юллама;

11) Федераль законнарда билгеләнгән башка очракларда;

12) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы, «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрэндәге 273-ФЗ номерлы, 2012 елның 3 декабрэндәге 230-ФЗ номерлы «Дәүләт Вазыйфаларын биләүче затлар һәм аларның керемнәренә башка затлар чыгымнарының туры килүен тикшереп торы турында» 2012 елның 3 декабрэндәге N 230-ФЗ номерлы, «Аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертмәнәр) ачуны һәм счетлары (кертмәнәре) булуны, акчалар һәм кыйммәтле әйберләр саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яисә) алардан файдалануны тыю турында» 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы Федераль законнарда билгеләнгән чикләүләренә, тыюларны, бурычларны үтәмәү.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 1-7, 10 һәм 11 пунктларында күрсәтелгән очракларда депутат вәкаләтләрен туктату турындагы карар депутат вәкаләтләрен туктату көне билгеләнә торган Совет тарафыннан кабул ителә.

3. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 8 пункттында каралган очракта депутатның вәкаләтләре чакыртып алу буенча тавыш бирү нәтижәләре рәсми басылып чыккан көннән туктатыла.

4. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 9 пункттында каралган очракта депутат вәкаләтләре Совет вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган көннән туктатыла.

4 статья. Депутатның дәлилләре һәм күкрәк билгеләре

1. Депутатка аның шәхесен һәм депутаты вәкаләтләрен раслый торган төп документы булган таныклык, шулай ук ул файдалана һәм үз вәкаләтләре чоры дәвамында кулланыла торган күкрәк тамгасы бар.

2. Депутатның таныклығы Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына тоткарлыксыз йөрү хокукын бирә торган документ булып тора, шулай ук, милек рәвешләренә бәйсез рәвештә, жирле бюджет акчалары исәбеннән тулысынча яисә өлешчә финанслана торган йә салымнар һәм мәжбүри түләүләр түләү буенча ташламаларга ия, йә жирле үзидарә органнарын гамәлгә куючылар сыйфатында ия булган оешмаларга тоткарлыксыз йөрү хокукын бирә.

5 статья. Депутат тарафыннан үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру шартлары

1. Депутат депутат эшчәнлеген аерым нигездә алып бара, депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт бурычларын үтәгән килеш берләштерә, Устав тарафыннан билгеләнгән очраклардан тыш.

2. Советта вазыйфасы буенча һөнәри даими нигездә эшләүче депутатлар Совет Регламентында билгеләнгән тәртиптә үзләренәң язма гаризалары нигезендә Совет тарафыннан сайлана.

6 статья. Депутатның эшчәнлек формалары

1. Депутатның эшчәнлек рәвешләре түбәндәгеләр:

- а) Совет утырышларында катнашу;
- б) Совет комиссияләре эшендә катнашу;
- в) парламент тыңлауларында катнашу;
- г) Совет карарлары проектларын кертү;

д) депутат запросын кертү;

е) дөүлэт хакимияте органнарына, жирле үзидарэ органнарына, ижтимагый берләшмэлэргэ һәм аларның вазыйфаи затларына тәкъдимнәр кертү;

ж) дөүлэт хакимияте органнарының, жирле үзидарэ органнарының вазыйфаи затларына, оештыру-хокукый рәвешенә бәйсез рәвештә оешмалар житәкчеләренә, муниципаль берәмлекнең карамагындагы мәсьәлэлэргә караган ижтимагый берләшмэлэргә мөрәжәгать;

з) тиешле вазыйфаи затларга гражданнар хокукларын ачыкланган бозуны кичекмәстән ачыклау чараларын күрүне таләп итеп мөрәжәгать итү;

и) үзе вәкиле булган сайлаучылар - округ халкы белән эш;

к) депутат берләшмэләре - фракцияләр һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу;

л) жирле референдумнарны, гавами тыңлауларны, жылышларны, конференцияләрне һәм гражданнарның сораштыруларын оештыруда һәм уздыруда катнашу;

м) территориаль ижтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.

2. Депутатның эшчәнлегә шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендә, Татарстан Республикасының башка законнарында һәм Совет турында нигезләмәдә каралган башка рәвешләрдә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

7 статья. Депутатның сайлаучылар белән үзара мөнәсәбәте

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятиеләр, оешмалар, дөүлэт һәм башка органнар коллективлары белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучылар мөрәжәгатен карый, гражданнарны кабул итә, тиешле дөүлэт хакимияте органнарына, жирле үзидарэ органнарына һәм ижтимагый берләшмэлэргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук аена кимендә бер тапкыр сайлаучыларны кабул итә.

3. Депутат сайлаучыларга алар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакуләм мәгълүмат чаралары аша үз эшчәнлегә турында мәгълүмат бирә.

4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатләрен тәэмин итү чараларын күрә:

- алардан кергән тәкъдимнәрне, шикаятьләрен карый, үз вәкаләтләре чикләрендә аларда булган мәсьәлэләрне дәрәс хәл итүгә булыша;

- гражданнарны кабул итә;

- ижтимагый фикерне өйрәнә һәм кирәк була калса, тиешле дөүлэт хакимияте органнарына, жирле үзидарэ органнарына тәкъдимнәр кертә.

8 статья.

Депутат этикасы кагыйдәләрен депутат буларак үтәү

1. Депутат депутат этикасы кагыйдәләрен үтәргә тиеш:

1) Советта билгеләнгән гавами чыгышлар кагыйдәләрен үтәргә;

2) депутат эшчәнлегенә бәйле булмаган максатларда конфиденциаль характердагы белешмэлэргә кертелгән, депутат вазыйфаларын үтәүгә бәйле рәвештә аңа мәгълүм булган белешмэләрне фаш итмәскә һәм файдаланмаска;

3) шәхсэн яисә аның якин туганнарына кагылышлы мәсьәлэләрне хәл иткәндә жирле үзидарэ органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданнар эшчәнлегенә йогынты ясау өчен депутат статусыннан файдаланмау;

4) депутат бурычларын объектив башкаруда шик тудырырлык үз-үзеңне тотыштан тыелырга, шулай ук аның абруена яисә Совет абруена зыян китерергә сәләтле конфликтлы хәлләрдән качарга;

5) вазыйфай бурычларны үтәгәндә мәнфәгатьләр конфликтна китерә торган яисә китерергә мөмкин булган шәхси кызыксынуы барлыкка килгәндә, муниципаль норматив хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә хәбәр итәргә, шулай ук мондый конфликтны булдырмау яисә жайга салу чараларын күрергә тиеш.

2. Депутат этикасы бозылган очракта депутат үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә Совет кушуы буенча тиешле комиссия тарафыннан карала.

II Бүлек. Депутат эшчәнлегә гарантияләре

9 статья. Депутатның Совет, Совет комиссияләре эшендә катнашуы

1. Депутат Совет карый торган барлык мәсьәләләр буенча, шулай ук комиссия әгъзасы булган барлык мәсьәләләр буенча хәлиткеч тавыш хокукына ия.

2. Депутат Совет утырышларында, аңа Татарстан Республикасы Конституциясе, федераль закон, Татарстан Республикасы законнары, әлеге Нигезләмә һәм Совет Регламенты нигезендә бирелгән хокукларны гамәлгә ашыра.

3. Депутат Совет утырышларында, аның әгъзасы булган комиссия утырышларында Совет Регламентында билгеләнгән тәртиптә шәхсэн катнаша. Күрсәтелгән утырышларда житди сәбәп аркасында катнашу мөмкинлегә булмаган очракта, депутат бу хакта алдан ук Совет рәисенә, комиссия рәисенә хәбәр итә.

4. Депутат үзе әгъзасы булмаган теләсә кайсы комиссиянең киңәш бирү тавышы хокукына ия теләсә кайсы утырышында катнашырга хокуклы.

5. Депутатның системасыз катнашуы турындагы мәгълүмат сайлаучылар игътибарына житкерелә.

6. Депутат түбәндәгеләргә хокуклы:

1) комиссиядә һәм Советта вазыйфада сайланырга;

2) Совет тарафыннан төзелә торган органнар һәм кандидатуралар төзү мәсьәләләре буенча Совет тарафыннан сайлана яисә билгеләнә торган вазыйфай затлар фикерен белдерергә;

3) Совет утырышында карау өчен мәсьәләләр тәкъдим итәргә;

4) утырышларында карау өчен Советның хокукый актлары проектларын кертергә;

5) көн тәртибе, карау тәртибе һәм тикшерелә торган мәсьәләләрнең асылы, карарлар проектларына һәм Советның башка актларына төзәтмәләр кертү;

6) Совет утырышында теләсә кайсы органның яисә Совет карамагындагы вазыйфай затның чираттан тыш хисабын яисә мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә;

7) бәхәсләрдә катнашырга;

8) Совет утырышларында, аның фикеренчә, ижтимагый әһәмияткә ия гражданның мөрәжәгәтләрен игълан итү.

7. Депутат федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, муниципаль берәмлек уставында, Совет Регламентында каралган башка хокукларны гамәлгә ашыра.

10 статья. Депутатның бурычлары

1. Депутат бурычлы:

1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарны, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының Түбән Наратбаш авыл җирлеге Уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәргә;

2) гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәмин итәргә;

3) даими рәвештә, айга кимендә бер тапкыр, сайлаучыларны кабул итәргә;

4) оештыру-хокукый рәвешенә бәйсез рәвештә гражданның, оешмаларның, ижтимагый берләшмәләренең, дәүләт хакимияте органнарының, җирле үзидарә органнарының мөрәжәгатьләрен үз вакытында карарга һәм аларга үз компетенциясе чикләрендә җавап бирергә;

5) очрашуларда турыдан-туры сайлаучылар алдында хисап тотарга, шулай ук үз эше турында массакүләм мәгълүмат чаралары аша елына кимендә бер тапкыр хәбәр итәргә;

6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләргә үтәргә;

7) дәүләт серен һәм закон белән саклана торган башка серне сакларга, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә аңа мәгълүм булган гражданның шәхси тормышына, намусына һәм абруена кагылышлы белешмәләргә фаш итмәскә;

8) ел саен хисап елыннан соң килүче елның 30 апреленнән дә соңга калмыйча үзенә керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләргә тапшырырга;

9) "Коррупциягә каршы тору турында" 2008 елның 25 декабрдәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләргә, тыюларны, бурычларны үтәргә.

11 статья. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләр

1. Депутат статусына бәйле чикләүләр Федераль законнар белән билгеләнә.

12 статья. Депутат запросы

1. Совет утырышында депутат Буа муниципаль районының Түбән Наратбаш авыл җирлеге башлыгына, җирле үзидарә органнары җитәкчеләренә, Совет компетенциясенә керә торган мәсьәләләр буенча һәм үзенә депутат эшчәнлегенә мәсьәләләргә буенча Совет тарафыннан төзелә яисә сайлана торган башка органнар җитәкчеләренә запрос белән мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат запросы язма яисә телдән формада кертелә һәм рәислек итүче тарафыннан игълан ителә.

3. Депутат таләбе җибәрелгән орган яисә вазыйфаи зат аңа телдән җавап (Совет утырышында) яисә язма рәвештә аны алган көннән соң 15 көннән дә соңга калмыйча яисә Советта билгеләнгән башка срокта бирергә тиеш. Җавап депутат гарызнамәсе җибәрелгән орган җитәкчесе яисә аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

4. Сорау инициаторы гарызнамәдә куелган мәсьәләләргә карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы. Аларны карау көне турында гарызнамә инициаторына

алдан хэбэр ителергэ тиеш, эмма тиешле орган утырышы көнөнө кадэр өч көннән дә соңга калмыйча.

13 статья. Депутатның беренче чиратта вазыйфай затлар тарафыннан кабул итүгә хокукы

Үз эшчәнлегә мәсьәләләре буенча депутат беренче чиратта жирле үзидарә органнарының, милек рәвешләренә бәйсез рәвештә оешмаларның житәкчеләренә һәм башка вазыйфай затларының кабул итү хокукына ия

14 статья. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы

1. Советның вазыйфай затлары депутатның Совет Регламентында билгеләнгән тәртиптә депутатны Советка кергән документлар белән тәэмин итәләр.

2. Депутатның үз эшчәнлегенә бәйле мәсьәләләр буенча мөрәжәгатендә дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, ижтимагый берләшмәләргә һәм оешмаларга күрсәтелгән органнарының, берләшмәләренә һәм оешмаларның вазыйфай затлары кичектергесез (ә өстәмә материаллар алырга кирәк булганда - мөрәжәгать алынган көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча) шушы мөрәжәгатькә җавап бирә һәм соратыла торган документларны яисә дәүләт сәре булмаган белешмәләрне тапшыра.

3. Әгәр өстәмә тикшерү үткәрү яисә нинди дә булса өстәмә материалларны теркәү кирәк булса, әлегә статьяның 2 пунктында күрсәтелгән вазыйфай затлар бу хакта үзләренә мөрәжәгать иткән Совет депутатына хэбэр итәргә тиеш.

4. Депутат массакүләм мәгълүмат чараларында үз эшчәнлегә мәсьәләләре буенча чыгыш ясарга хокуклы.

15 статья. Имгәнү яки депутатның хезмәткә сәләтлеләген нык югалтуга китергән сәләмәтлегенә башка зыян салган өчен компенсация.

Мөстәкыльлекне югалтуга китергән гариплек яисә сәләмәтлеккә башка төрле зыян күрүгә бәйле рәвештә Совет депутатка акчалата компенсация түлү турында карар кабул итәргә хокуклы.